

СТАТИСТИЧЕСКИТЕ ГРУПИРОВКИ, РАЗПРЕДЕЛЕНИЯ И СТРУКТУРИ И ТЕХНИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Енчо Жеков*

Едва ли е пресилено да се каже, че през цялата история на статистическия структурен анализ един от основните въпроси е бил доколко съществува разлика между понятията „статистическо разпределение” и „статистическа структура”. Или, както формулира това един от изследователите в тази област, „къде, най-после, се намира разграничителната линия между аспектите и средствата (методите) за изследване, от една страна, на структури, а от друга, на разпределения или в случая става дума за имагинерна разграничителна линия?” (Къналиев, 1992, с. 24).

За част от специалистите „статистическата структура не е просто синоним на статистическо разпределение, както и, обратно, статистическото разпределение не е синоним на статистическа структура” (Гатев, 1987, с. 12). Други, макар да признават съществуването на различия, отбелязват, че „структурата в определен момент се разглежда като статистическо разпределение” (Сугарев, 1974, с. 310). Т. Калоянов определя двата термина като „равнозначни” (Калоянов, 2004, с. 54-55), но уточнява, че „използването на относителните дялове позволява по-ясно да се видят съществуващите връзки между отделните части и цялото, както и между самите части на цялото...” (пак там). Трети са на мнение, че между двете явления няма никаква разлика. Ст.

Цветков буквално отрича съществуването на статистически структури, като твърди, че двете понятия са синоними и че „не е вярно твърдението..., че параметрите на разпределението като средна величина (център на разпределението), дисперсия и др. не характеризират т.нар. статистически структури” (Цветков, с. 60-61). Фактът, че пред израза „статистически структури” същият автор неизменно поставя съкращението „т.нар.” показва, че за него самият структурен анализ е напълно излишен. Затова и заявява: „Всеки опит да се присвоят на т.нар. статистическа структура други свойства освен онези, които притежава статистическото разпределение, могат да доведат до прилагането на погрешна методология и в крайна сметка до неверни изводи за естеството на изследваното явление” (пак там, с. 60-61).

Ще се опитаме да открием къде е истината измежду тези различни становища. Трябва ли да се отъждествяват понятията „статистическо разпределение” и „статистическа структура” или те са две различни проявления на статистическата съвкупност? Кое е общото и кое - различното между тях? И тъй като тези въпроси се свеждат до въпроса за сходството между характеристиките на двете явления, ще разгледаме именно тези характеристики.

* Директор на териториално поделение на Националния осигурителен институт - гр. Бургас; e-mail: encho.jekov@burgas.nssi.bg.